

A Basilio mellett a takarmányborsó jelentheti a kiutat az alföldi gazdának

2025. június 25., 08:37

Kézér Csaba a szolnok melletti Zagyvarékason szántóföldi növények termesztésével foglalkozik mintegy 200(!) darab parcelláján, összesen mintegy 1600 hektáron. A földjei minősége a 15 és 25 aranykoronás érték között ingadozik. A fekete agyagtalaj megművelése sok kihívást tartogat számára, nem beszélve az alföldi aszály jelentette folyamatos nehézségekről. Arról beszélgettünk vele, milyen technológiák alkalmazásában látja a jövőt a gazdasága számára.

Mit szokott jellemzően termelni földjein?

A kukoricát, bár egyre kisebb a súlya, még mindig 200-300 hektáron vetjük. Mivel húsz éven keresztül a jól jövedelmező növények közé tartozott, nem adtuk fel a termelését annak ellenére, hogy az elmúlt négy-öt év rosszul sikerült. Az időjárás miatt lehet, még tovább fog visszaszorulni. A búza termőterülete jellemzően 500-600 hektár, a napraforgóé 400-500 hektár környékén mozog. Minden évben próbálkozunk még a repcével is több-kevesebb sikerrel. Egyre bizonytalanabbnak látom a folytatást, mert a szerkivonások miatt a rovarölözés, míg a szárazság miatt az őszi fejlődés is elég nehézkes.

Az utóbbi években őszi takarmányborsóval is foglalkozni kezdtünk, bár ez még kialakulóban, felfutóban van: 60 hektárral kezdtünk, tavaly már 130 volt, idén pedig 230 hektáron termeljük.

Beszéljünk a búzáról egy kicsit részletesebben!

A **Basilio**-t vetjük már évek óta, így megalapozott a véleményem vele kapcsolatban. Számomra előnyt jelent az alacsony szára, mert ezáltal könnyen, kis szemveszteséggel betakarítható és kevésbé terheli a gépet. Viszonylag bőtermő, 7-9 tonnát is hoz, ami a mi térségünkben jónak mondható. Kedvelem továbbá benne, hogy korai fajta, ami a gyakran előforduló aszály miatt pozitív: mire bejön a meleg, a szemek már jól kitelnek. A nagy melegben a késői búzák megsülhetnek, ami ront a minőségen. Így a Basilio strapabíróbb ebből a szempontból. Minőség tekintetben a

középkategóriát,
jellemzően a malmi
minőséget képviseli.
Általában 28-as a siker-
és legalább 12-13-as a
fehérjetartalma, még
esős időszakban is.

Minden évben kipróbálok egy másik fajtát is,
igyekszem a kihívóját megtalálni, ami tényleg
szárstabil, korai, bőtermő és ami minőségben még
jobb, de eddig nem sikerült megtalálni.

Van tapasztalata az Isterra egyéb fajtaival is?

Vetettem már Cellule-t, Frenetic-et, Providence-t és
Ampleurt is. Mindegyiknek megvan a maga előnye, de
végül mindig maradtam a **Basilio**-nál.

Mik ezek az előnyök?

A Cellul-nak magas a terméspotenciálja, a Frenetic jó
minőséget hoz, a Providence korán kalászol és a
kalász termékenyülése is átlag feletti, míg az Ampleur
kiválóan bokrosodik és kiváló az állóképessége is.

Mikor és miért kezdett a borsóval is foglalkozni?

Egy, a Jászságban tevékenykedő borsófeldolgozó cég már régóta győzködött bennünket arról, hogy kezdjünk bele a növény termesztésébe, de sokáig nem láttam értelmét, mert a kukorica évről-évre megbízhatóan magas jövedelmet biztosított, és a napraforgó is jól teljesített. Később aztán a realizált terméseredmények fokozatosan csökkentek ezeknél a kultúráknál.

Egy családtag rábeszélésére 4-5 évvel ezelőtt egy alkalommal csemege borsó vetőmagot is termeltem. És ha nem is lett igazán nagy a termés, szert tettünk némi ismeretre a borsóról.

A 2022-es szezon a környékünkön természeti és gazdasági katasztrófát is eredményezett. Ez volt a mélypont. Akkor jutottam el arra az elhatározásra, hogy nyitni kell más irányba, mert aszályos helyzetben talán egy jó elővetemény adhat annyi pluszt, hogy az ember mégis túlélje ezt a helyzetet. Ekkor határoztam el, hogy belevágok a borsótermesztésbe, ráadásul abban az időszakban nagyobb mértékben támogatták, ami szintén segített meghozni azt a döntést.

Melyik borsófajtákkal van tapasztalata?

A kezdetekkor az Isterra portfóliójában még nem volt őszi borsó vetőmag, így a Dexter lett az első kiválasztott. Később, a Basilio-val kapcsolatos kedvező tapasztalatom miatt, már **Escrime**-et és Balltrapot is vetettünk. Összességében mindkettő elég jó termést hozott. A tavalyi borsónk pedig egyenesen

szenzációs volt, olyan, amelyet talán még nem láttak az Alföldön.

Az Escrime borsó épp most került betakarításra és 4,9 t/ha termést adott. Ez az idei körülmények között kiváló termés. Volt a táblának több olyan része, ahol 6 t/ha feletti volt a termés.

Hogyan jellemezné ezeket a fajtákat?

Bár még nincs régre visszanyúló tapasztalatom velük, de úgy látom, hogy a középérésű **Escrime** őszi borsó kezdeti fejlődési habitusa meggyőző. A hüvelyei hosszúak, sok szem található benne. Mivel magas és betakarításkor sem veszít a magasságából, nagyon könnyen betakarítható. Megdőlésre nem hajlamos, stabil szárú fajta.

A Balltrapot inkább középkorainak mondanám, ennek is nagyon jó a szára. Magasságra kicsit alacsonyabb, de betakarításra még 20-25%-ot veszít is belőle. Úgy tudom, erős betegség tolerancia jellemzi.

Úgy tapasztaltam, hogy napraforgó után vetve még jobb termést adnak, mint kalászos után. Az idei

szezonban beállítottunk egy Isterra-val egy kisebb fajtásort, amiben Uppercut és Jumper is van, kíváncsian várom az eredményeket.

Az elővetemény alkalmazásán túl hogyan próbálja még az aszály negatív hatásait tompítani?

A 2022-es aszály alkalmával alig takarítottunk be érdemi termést a földekről, annak ellenére, hogy megadtunk mindent a növényeknek, ami csak lehetséges volt. Még a búza és a napraforgó is bukás volt, a kukoricáról nem is beszélve. Akkor határoztam el, hogy többféle változtatásra van szükség, és nemcsak a vetésszerkezetben. Úgy gondoltam, hogy változatosabb vetésszerkezettel nagyobb esélyünk lesz a jobb eredményre, illetve akkor jutottam el a minimál-művelés és a direktvetés gondolatáig: „ha nem próbáljuk meg, sosem tudjuk meg beválna-e” alapon.

A Basilio-val 2023 őszén
el is kezdtük a
direktvetést, kukorica
után, 25 cm-es
sortávolsággal.

Bár pocokkár érte a táblákat, így is sikerült 7,5 tonnás
eredményt realizálni, 26 hektár átlagában. Pocokkár
nélkül – mérésem szerint - elértük volna a 9 tonnát.

Most borsóban is alkalmazom a direktvetést. Első
ránézésre az eredmény vetekszik a hagyományos
műveléssel, bár a kultúra később indult. A korai
csapadékszegénység (áprilisban 5 mm, májusban
7 mm, május végén 18 mm) miatt azonban a szemek
megérését nehéz biztosra venni.

(x)